

public space
2024

premi europeu de l'espai públic urbà 2024

acta sobre les deliberacions del jurat per a la categoria general

A la seu del **Centre de Cultura Contemporània de Barcelona** es reuneix el jurat constituït per la Sra. **Beth Galí**, arquitecta, paisatgista i urbanista (Barcelona), que actua com a presidenta; la Sra. **Sonia Curnier**, arquitecta (Lausana); el Sr. **Fabrizio Gallanti**, arquitecte i comissari (Bordeus); la Sra. **Žaklina Gligorijević**, urbanista (Belgrad); la Sra. **Beate Hølmebakk**, arquitecta (Oslo); la Sra. **Manon Mollard**, arquitecta i editora (Londres); el Sr. **Francesco Musco**, arquitecte i urbanista (Venècia), i el Sr. **Lluís Ortega**, arquitecte (Barcelona), que actua com a secretari i prepara les actes.

declaració

El jurat reconeix els desafiaments complexos que planteja el debat actual sobre l'espai públic. La diversitat de realitats a tot Europa posa de manifest la urgència de compromís i confiança en l'espai públic com a pedra angular del projecte europeu i com a generador de qualitat social i mediambiental a les ciutats. Aquest debat posa de manifest la capacitat dels dissenyadors per transformar les ciutats, alhora que revela les necessitats imperioses que continuen requerint tota la nostra atenció. L'emergència climàtica, els canvis socials i demogràfics dràstics, la capitalització a escala global i les intenses lluites polítiques són només algunes de les qüestions que s'han d'abordar a l'espai públic, convidant-nos a tots, com a comunitat, a reflexionar i actuar.

Amb aquesta ambició en ment, el jurat ha revisat curosament totes les candidatures al premi d'enguany. La millor prova que l'espai públic és l'escenari on es desplega la complexitat de la vida urbana és que les valoracions del jurat no pretenen ser ni concloents ni definitives. Malgrat el seu caràcter provisional, busquen contribuir significativament a la contínua evolució de les ciutats europees.

El jurat valora la diversitat dels projectes presentats i destaca la qualitat i l'ambició dels finalistes:

«Reconeixem la diversitat de les condicions econòmiques i socials a tot Europa i els diferents reptes als quals s'enfronten els equips que duen a terme projectes cívics significatius en un context de recursos limitats i d'una aparent disminució del valor de l'espai públic urbà. Els finalistes han sabut respondre a nombrosos reptes, tot demostrant un excel·lent domini del disseny d'aquests espais, des de la gran escala fins al detall constructiu».

En conjunt, el jurat també vol celebrar els «diversos agents cívics que duen a terme la tasca de promoure la creació d'espais urbans inclusius i de tenir-ne una cura continuada».

procediment i avaluació

El jurat es reuneix en tres ocasions.

En la primera reunió, de format telemàtic, es debat el sistema d'anàlisi i selecció dels possibles guardonats entre els 253 projectes presentats a la categoria general del premi d'enguany dins del termini establert en les bases. Els membres del jurat avaluen individualment cada projecte presentat.

En una segona reunió, aquesta vegada presencial a Barcelona, es consideren tots els vots i, després d'una detallada valoració i debat sobre els projectes, se n'escullen 25 per incloure'ls a l'arxiu del premi d'entre els quals, se'n seleccionen els cinc finalistes.

Per a la tercera reunió, els finalistes són convidats a Barcelona, on té lloc una presentació pública dels projectes per part dels seus autors i es discuteixen les qüestions plantejades pels membres del jurat. A continuació, el jurat delibera i, finalment, decideix quin projecte rebrà el Primer Premi en la categoria general del **Premi Europeu de l'Espai Públic Urbà 2024**.

El jurat del Premi Europeu de l'Espai Públic Urbà 2024 concedeix el **Premi** a:

Parc al Turó de l'Alçament de Varsòvia

Varsòvia (Polònia), 2023

Promotor: Zarząd Zieleni m.st. Warszawy

Autors: topoScape, Archigrest

El Parc al Turó de l'Alçament de Varsòvia ofereix un espai públic que connecta de manera innovadora amb la memòria del lloc, revitalitzant una zona urbana de forma que s'honra i es realça la seva història. Reutilitzant les runes de la destrucció de la Segona Guerra Mundial i gràcies a un plantejament amb visió de futur, crea un espai accessible i agradable per a la ciutadania. En el disseny s'hi empenen estratègies que respecten les necessitats ecològiques de la zona, aconseguint una integració única de la memòria i l'oci en l'ecosistema local.

A causa de la complexitat del terreny i la vegetació invasiva, els arquitectes van intervenir a tota l'extensió del turó. Per augmentar la biodiversitat, van introduir diverses espècies de plantes autòctones, entre elles herbes i arbustos. Van crear passarel·les i barrancs artificials per tal de fer-la accessible a tots els usuaris, treballant en col·laboració amb especialistes per desenvolupar un nou tipus de formigó fet a base de runes. Les vessants dels barrancs imiten les capes geològiques d'un turó antropogènic, transmetent les petjades del treball manual d'aquells que retiraren les runes de Varsòvia després de la guerra. Les àrees de lleure es complementen amb zones de descans, camins i un parc infantil.

El jurat valora especialment la capacitat del projecte per acollir la memòria del lloc materialitzant-la a través d'un enfocament experimental. El disseny fa present que l'espai i l'experiència dels ciutadans passen a formar part de la memòria col·lectiva: la història no s'aborda des del monumentalisme, sinó des d'una perspectiva material, ecològica i pedagògica. El parc esdevé un memorial. El projecte destaca per reconèixer la complexitat de l'espai públic, que té múltiples capes de significat i interacció. En reconfigurar l'estètica tradicional d'un parc urbà, reimagina el turó com una entitat de gran valor ecològic, on s'accepten espècies vegetals invasives i s'adopta una actitud de fantasia «inacabada» que fomenta la participació dels usuaris i revela una nova estètica per als parcs urbans.

projectes finalistes

El jurat del Premi Europeu de l'Espai Públic Urbà 2024 destaca la condició de finalistes dels quatre projectes següents:

Set intervencions a Monte Castel San Pietro (Suïssa), 2022 Promotor: Comune di Castel San Pietro Autors: StudioSer

Aquest projecte és el resultat d'un estudi detallat de diverses regions perifèriques de Ticino, en què es van identificar les necessitats quotidianes i els reptes als quals fa front la gent gran com a qüestions clau a abordar. El mètode va consistir a registrar els records, necessitats i aspiracions de la comunitat local, i a identificar àrees específiques d'espai comú per incorporar-les al procés de disseny. A partir d'aquests coneixements, els dissenyadors van elaborar una proposta que, mitjançant una meticulosa i refinada destresa arquitectònica, va transformar la ciutat en un entorn més accessible, inclusiu i solidari.

El jurat elogia que el projecte confii que l'ús de petites intervencions específiques millora la qualitat de vida de la població local i l'atractiu per als visitants. En centrar-se tant en les necessitats dels residents d'edat avançada com les dels infants, el disseny mostra una profunda preocupació per la comunitat local, ja que reconeix la seva diversitat i posa de manifest l'impacte positiu de la dinamització de l'espai públic a través de les relacions intergeneracionals.

**Palau d'exposicions
Charleroi (Bèlgica), 2024****Promotor: Ville de Charleroi, Igretec****Autors: AM architecten jan de vylder inge vinck – AgwA**

Aquesta gran estructura situada a Charleroi exemplifica com els complexos postindustrials poden reintegrar-se en el paisatge urbà i la vida pública. El projecte ho ha aconseguit aprofitant el potencial de l'estructura en desús i a través d'una proposta oberta. Aquesta intervenció optimista respecta l'espai existent, desvetlla noves possibilitats mitjançant l'enginy arquitectònic i empra recursos mínims per maximitzar l'impacte urbà. Amb això es crea una infraestructura a punt per al seu ús i transformació.

El jurat ha volgut reconèixer l'habilitat dels dissenyadors a l'hora de descobrir el potencial latent de grans elements subsistents construïts a la ciutat, redefinint al mateix temps el propòsit original del projecte. La intervenció reobre una estructura anteriorment finalitzada per oferir-la a la ciutat com un recurs del qual apropiat-se. El procés de disseny progressiu sosté un model innovador d'espai públic, l'ús del qual respondria a les necessitats canviants de la ciutat. Es manifesta una ferma confiança en la funció de l'arquitectura com a agent transformador d'allò que en el seu dia va ser un obstacle tancat i sense utilitat en el teixit urbà. El projecte redefineix l'espai públic establint la base per a una infraestructura de qualitat pública i proposant una visió innovadora per transformar grans estructures heretades en béns públics essencials. Es tracta d'una aportació molt valuosa al debat actual sobre el futur dels espais arquitectònics inactius com a possibles infraestructures públiques a les ciutats europees.

**Passeig de la Boca de la Mina
Reus (Espanya), 2022****Promotor: Ajuntament de Reus****Autors: batlleiroig Arquitectura**

La intervenció a la Boca de la Mina, al nord-est de Reus, exemplifica la perfecta integració de les necessitats funcionals i ecològiques amb les activitats recreatives a través d'un disseny meditat. L'ús de maons fets a mà confereix cohesió al conjunt, mentre que l'estratègia clara de gestió de l'aigua afavoreix la permeabilitat entre paisatge i zona urbana. El projecte fomenta les activitats a l'aire lliure per als ciutadans de Reus i els seus voltants, oferint beneficis tant ecològics com recreatius.

El jurat elogia l'excel·lència del disseny d'aquesta proposta i la seva capacitat per fusionar solucions paisatgístiques, estratègies de resiliència climàtica i una profunda comprensió de la història del lloc. El projecte resultant és un espai públic acollidor que reinterpreta el llegat històric, de manera que es converteix en un recurs urbà contemporani a partir d'una estratègia de disseny centrada en l'ecosistema.

Bosc urbà

Tbilisi (Geòrgia), 2023

Promotor: Ajuntament de Tiflis, Fundació Cartu

Autors: Ruderal

La muntanya de Mtatsminda, a Tbilisi, és l'escenari d'un projecte de 700 hectàrees concebut per solucionar les deficiències d'una estratègia de plantació fallida dels anys vint, que implicava la plantació exclusiva de pins. Aquest pinar envellit ha patit una degradació significativa a causa de plagues i fongs, cosa que ha incrementat el perill d'incendis i el risc per a la seguretat pública. El projecte, doncs, no només serveix com a estratègia de restauració, sinó també com a model per desenvolupar noves eines d'intervenció ecològica urbana. Es posa en relleu el bosc urbà com a mitjà per restringir l'expansió del desenvolupament urbanístic descontrolat i millorar les condicions mediambientals i la resiliència urbana.

El jurat destaca la importància d'aquesta proposta, que replanteja la qüestió climàtica des de la perspectiva de l'espai públic i reconeix el paper del disseny com a agent mediambiental. El projecte considera la millora de la qualitat de l'aire i l'augment de la biodiversitat com a objectius clau per a l'actuació en l'espai públic, i ofereix una metodologia que pot aplicar-se en altres contextos.

Beth Galí, President of the Jury

Beate Hølmebakk

Sonia Curnier

Manon Mollard

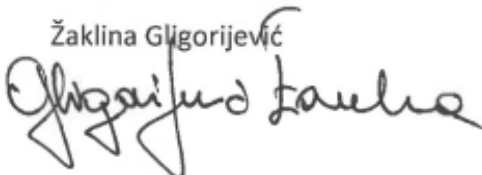
Fabrizio Gallanti

Francesco Musco

Žaklina Gligorijević

Lluís Ortega, Secretary of the Jury

